

INVALIDUSOK

Az udvarunkon kocognak naponta át,
és tünődve nézik őket az ólak, állatok.
A válluk roskadt, ruhájuk régi szürke „cájk”,
mögöttük kéklő déli szél suhog,
mig sötétlőn eltűnnek a kertajtó mögött
az invalidusok.

Talán a pap találta ki, talán a könyvelő,
egy környékbeli latinul tudó;
talán a népből — s ez jobban esnék — pattant elő
ez újzengésű történelmi név,
és szájára vette nyomban
a jó kedély.

Azóta ők az invalidusok: nyolc-tíz öreg
paraszt, hangos szarvú, lassú dolgú tszcs-brigád,
zúzott sorsú, újra élő vig erőtlének,
csalódott, elárvult, kit elhagyott fia,
front rokkantja — a terhük vette le
a demokrácia.

Néhány éve még szorongva néztem őket,
széttárt karral mentegetőzve a dülők fején:
„hiába minden, túlnöttek rajtuk már a földek;
nem bírjuk már, senkink sincs, fiunk
a városból nem jön haza;
tipródik itt az ember vénségére egymaga;
egymaga.

Most az udvaron kocognak át naponta.
A kútnál megállnak: szót érteni,
s ugratnak rögtön: „Az elnökünk azt mondja,
jövőre már egy egész nagy gimnáziumot veszünk,
jönnél még te is haza — nohát ha jössz,
itt a kezünk”.

Aztán mennek. A kertnél járnak már, amint
kilép s indul utánuk frissen az apám.
A pajtához érve még visszaínt,
— bár nálunk ez nem szokás — de ő is változik
öregségére, ime változik,
hisz ő is invalid.

REGGEL

Hegyek mögötti ágyában immár
felült a nap.
Villany ha gyúl, vaksin hunyorog
az ég alatt.
Egy fázós ásitás és megbolydul
a mély sötét,
és áttetszővé lesz a táj,
mint kék üvegcserép.
Borzongó dér a földeken.
És fenn a köd
úszik, mint Iszen lelke úszhatott
a nagy vizek fölött.

Milyen lesz ma a nappal?
Vajh, lesz-e kedvetek,
ha már kihült az ágyatok,
még alvó emberek?

PROPERTIUS: III. 19.

Hányszor hánytad már a szememre nemünk bujaságát:
Hidd el, az asszonyokon dül heve még igazán.
Mert ha ti eldobtátok a tisztesség zaboláját,
Senki se fékezi meg vágybabukott eszetek.
Gyorsabban huny a láng el az égő szalmakazalban,
Forrásához előbb visszatalál a folyó,
Szirtcsúcsokon hamarább lel jó kikötőre a matróz,
És üdülésre a mord, fergeteges Maleán,
Mind a ti vad rohanástok gátja lehetne akárki,
S megzabolázhatná vágyatok örületét.
Légyen a krétai nő a tanúm, ki ledől a bikának,
S szirtifenyőfa-tehén szarvait hordta fején.
Ott van Tyró, Enipeó szeretője, ki egykor
Annyira itta a kéjt a folyamisten ölén;
S Myrra, ki aggott apja iránt gyulladt szerelemre,
Végül cserje-sudár nőtt ki a tagjaiból.
Hozzam elő Medeát, ki szülötteit ölte le sorra,
Igy szelidítve dühét férje csalása után?
Hát az az elvetemült, ki miatt szégyenbe merülten,
Pélops átka alatt áll a mikénei ház.
Scylla, te minosi préda, apád bibor hajaszála,
S véle egy ős hatalom hullt el a két kezeden!
Im ezt adta a szűz az ellenük háborúzóknak:
Amor vette be hát Nisus a kapuidat!
Légyen több a szerencse a nászotokon, ti leányok:
Arbocon lóg már fenn az a krétai lány.
Méltán bíró Minos az árnyak közt odalent most:
Nem kímélte a bűnt, bár diadalt aratott.

Fordította: SZABÓ KÁROLY

Sextus Propertius római elégiaköltő, i. e. 47 táján született, meghalt i. e. 15 körül.